

Ö?renmeye Yönelik Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renmeye Yönelik Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26772>

Özet

Ö?renmeye Yönelik Epistemolojik İnançlar Ölçe?i (ÖYE?Ö), bireylerin ö?renme süreçleri ve bilginin do?as? hakk?ndaki **epistemolojik inançlar?n?** ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir uyarlama aracıdır. Bu ölçek, Kutluca, Soysal ve Radmard (2018) tarafından Türkçe'ye **uyarlama** ve güvenilirlik çal??ması yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Ölçek, öğrencilerin bilgiyi nasıl yapılandır??n?, bilginin kesinliğini, kayna??n? ve ö?renme hız??n? nasıl algılad??n? de?erlendirmeye olanak tanır. Yapılan psikometrik çal??malar, ölçe?in eğitim ara??rmalarında kullanılmak üzere yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Epistemolojik İnançlar, Ö?renme Psikolojisi, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Ali Yi?it Kutluca, Yasin Soysal, Siyamak Radmard.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin ö?renmeye yönelik sahip oldukları bilişsel yapılar? ve inanç sistemlerini güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmektir. Bu inançlar, bireyin bilgiye yakla??m??n?, akademik motivasyonunu ve ö?renme stratejilerini doğrudan etkileyen temel **psikolojik yapılar?** temsil eder.

Uyarlama çal??ması, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde de sürdürülebilirliğini sağlamayı amaçlamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim ortamlarında epistemolojik inançlar?n ö?renme ç?kt?ları üzerindeki etkileri sistematik olarak incelenebilir hale gelmiştir. Ölçek, özellikle eğitim bilimleri alanında öğrencilerin bilgiye dair varsayımlar??n derinlemesine anlamak isteyen ara??rmacılar için de?erli bir araçtır.

Yap? (Construct)

ÖYE?Ö, bireyin bilginin do?as? (epistemoloji) ve bilginin nasıl edinildi?i (ö?renme) hakk?ndaki inançlar??n ölçer. Bu yapı, genellikle bilginin kesinli?i (mutlak mı, göreceli mi oldu?u), bilginin kayna?? (otorite mi, bireysel deneyim mi oldu?u) ve bilginin yap?s? (izole edilmi? mi, karmaşık ve bütüncül mü oldu?u) gibi çok boyutlu yönleri kapsar.

Ölçek maddeleri, katılımcılar??n bu temel boyutlardaki inançlar??n yansıtacak şekilde formüle edilmiştir. Yüksek puanlar genellikle bilginin karmaşık, yapılandırılabilir ve sorgulanabilir olduğunu

yönündeki geli?mi? epistemolojik inançlar? gösterirken; dü?ük puanlar bilginin kesin, de?i?mez ve otoriteden geldi?i yönündeki inançlar? i?aret edebilir.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, verilerin faktörle?tirilebilirli?ini inceleyen istatistiksel testlerle desteklenmi?tir. Bu kapsamda, toplanan verilerin **faktör analizi** için uygunlu?unu de?erlendirmek üzere **Bartlett Küresellik Testi** uygulanm??t?r.

Yap?lan analizde, **Bartlett küresellik testi** istatistiksel olarak anlaml? bir sonuç vermi? ($\chi^2=3427,53$, $df=253$; $p<.01$) ve bu sonuç, kat?l?mc? kitlesinden ÖYE?Ö arac?l???yla toplanan veri setinin faktörize edilebilir oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgu, ölçe?in alt?nda yatan teorik yap?lar? ba?ar?yla ölçtü?üne dair güçlü bir kan?t sunmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??mas?, iç tutarlılık katsay?s? hesaplanarak gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlılık, ölçekteki maddelerin ayn? psikolojik yap?y? ne kadar tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü belirler.

Ö?renmeye Yönelik Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i'nin **Cronbach Alpha** iç tutarlılık katsay?s? 0,79 olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, sosyal bilimlerde kabul edilebilir güvenilirlik standard? olan 0,70 e?inin üzerinde olup, testin ara?t?rmada kullan?lmas? için yüksek düzeyde uygun ve tutarlı oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulam??t?r. Bartlett Küresellik Testi'nin anlamlıli???, veri setinin temel yap?lar? ortaya ç?karma potansiyelini teyit etmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ÖYE?Ö'nün Türk ö?rencilerin epistemolojik inançlar?n? temsil eden alt boyutlar? etkin bir ?ekilde ayr??t?rd??n? göstermi?tir. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in sadece dilsel de?il, ayn? zamanda kavramsal olarak da Türk e?itim ba?lam?na adapte edildi?ini kan?tlamaktad?r.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: E?itim bilimleri veya genel akademik popülasyon

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler ve yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Ö?renme süreçleri ve bilgi edinimi üzerine aktif olarak dü?ünen bireyler.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lardan, verilen her bir ifadeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Epistemoloji, Ö?renme ?nançlar?, ÖYE?Ö, Psikometri, Cronbach Alpha, E?itimde Kuram ve Uygulama.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: alikutluca@aydin.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ali Yi?it Kutluca (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2018 y?I?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlar?n iznine tabidir. Kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ali Yi?it Kutluca ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buraya ba?lant?I?d?r: [ogrenmeye-yonelik-epistemolojik-inanclar-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Kutluca, A.Y., Soysal, Y., & Radmard, S(2018). Ö?renmeye Yönelik Epistemolojik ?nançlar Ölçe?inin uygulamal? uyarlama ve güvenilirlik çal??mas?. *E?itimde Kuram ve Uygulama*, 14(2), 129-152.

Ö?renmeye Yönelik Epistemolojik ?nançlar Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 5 dereceli bir Likert tipi ölçek kullan?r. Derecelendirme ?u ?ekildedir:

(1) Düzeyi

Kat?lm?yorum (2) Düzeyi

Karars?z?m (3) Düzeyi

Kat?l?yorum (4) Düzeyi

Kesinlikle kat?l?yorum (5) Düzeyi

Örnek Maddeler (Orijinal Metinden Al?nm??t?r):

Ö?renme bilginin dereceli bir ?ekilde yap?land?r?ld??? bir süreçtir.

?ddia etti?im bir konu hakk?nda farklı bir görüş varsa o görüşü çürütmeye çal???r?m, çünkü do?ru tektir.

Ben ço?u zaman uzmanlar?n gerçekten ne kadar bildi?ini merak ederim.

Bilgelik cevaplar? bilmek de?il, cevaplara nas?l ula?aca??n? bilmek.